

Maciej Rapkiewicz^{*}

INSTRUMENTY POPRAWIAJĄCE EFEKTYWNOŚĆ PROCESÓW ZWIĄZANYCH Z DOCHODZENIEM WIERZYTELNOŚCI UBEZPIECZENIOWYCH

1. WPROWADZENIE

Istotne znaczenie dla zakładów ubezpieczeń non-life posiada zagadnienie dochodzenia wierzytelności ubezpieczeniowych, tj. regresów ubezpieczeniowych oraz składek zaległych. O znaczeniu tego zagadnienia świadczy przepis art. 3 ust. 4 pkt 5 *Ustawy z dnia 22 maja 2003 r...*¹, wymieniający wśród czynności ubezpieczeniowych prowadzenie postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia, reasekuracji oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Istotność dochodzenia wierzytelności ubezpieczeniowych zwiększyła się dodatkowo po zmianach przepisów, w tym nowelizacji kodeksu cywilnego, jakie miały miejsce w ostatnich latach, głównie obowiązujące od sierpnia 2007 r. Wspomniane przepisy rozszerzyły katalog okoliczności powstawania zarówno regresów², jak i składek zaległych³.

Optymalizacja dochodzenia wierzytelności ubezpieczeniowych posiada bardzo istotne znaczenie nie tylko z punktu widzenia finansowego zakładu. Prowadzenie przez ubezpieczycieli postępowań windykacyjnych, pełni rolę nie tylko fiskalną, ale również spełnia zadania prewencyjno-wychowawcze⁴. Warto podkreślić, że Skarb Państwa powinien być zainteresowany poprawą efektywności ścigalności wierzytelności ubezpieczeniowych z uwagi na bezpośrednie przełożenie

^{*} Mgr, Doktorant w Katedrze Ubezpieczeń UŁ.

¹ *Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej*, DzU 2003, nr 124, poz. 1151 z późn. zm.

² Np. przepis art. 828 §3 k.c., wyraźnie dopuścił możliwość wystąpienia z regresem w przypadku umów ubezpieczenia zawieranych na cudzy rachunek.

³ Np. wprowadzenie dodatkowych warunków rozwiązania przez zakład ubezpieczenia umowy ubezpieczenia dobrowolnego gdy nie otrzymał raty składki (art. 814 § 3 k.c.). W takiej sytuacji, gdy umowa nie ulegnie rozwiązaniu, zakład może dochodzić nieopłaconej składki za okres w którym udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

⁴ Więcej: E. Kowalewski, *Umowa ubezpieczenia*, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz–Toruń 2002, s. 142.

na wpływy do budżetu z tytułu podatku dochodowego, np. regresy stanowią przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z chwili ich otrzymania⁵, pomniejszając kwoty wypłaconych przez zakład odszkodowań.

W związku z powyższym, uwzględniając coraz bardziej skomplikowane zagadnienia związane z postępowaniami wobec dłużników, zachodzi potrzeba wprowadzania nowych instrumentów, które przyczynią się do poprawy efektywności nie tylko samego dochodzenia wierzytelności ubezpieczeniowych ale i całego procesu zarządzania należnościami.

W niniejszym artykule przedstawiona została charakterystyka dwóch instrumentów, tj. biura informacji gospodarczej oraz sekurytyzacji wierzytelności przy wykorzystaniu funduszu inwestycyjnego, ze wskazaniem korzyści, jakie z ich zastosowania mogą odnieść ubezpieczyciele. Biuro informacji gospodarczej stanowi instytucję do której trafiają dane nierzetelnych dłużników. Sankcją dla dłużnika znajdującego się w bazie danych biura jest pogorszenie lub utrata zdolności kredytowej. Z kolei sekurytyzacja wierzytelności z wykorzystaniem funduszu inwestycyjnego jest instrumentem wykorzystywanym przez wierzyciela dla uzyskania poprawy struktury aktywów oraz celów związanych z optymalizacją podatkową. Wymienione instytucje posiadają zatem zupełnie odmienne charakterystyki ale i cechę wspólną, tj. mogą służyć jako instrumenty wykorzystywane przez ubezpieczyciela do poprawienia wyniku związanego z dochodzeniem wierzytelności.

Jednocześnie w artykule zasygnalizowano konieczność zmian w opisywanych instytucjach, których wprowadzenie powinno posłużyć do dalszej optymalizacji procesów związanych z wierzytelnościami ubezpieczeniowymi.

2. BIURO INFORMACJI GOSPODARCZYCH

Instytucja biura informacji gospodarczej została wprowadzona *Ustawą z dnia 14 lutego 2003 r...*⁶, która określiła zasady i tryb udostępniania przez przedsiębiorców informacji gospodarczych dotyczących wiarygodności płatniczej innych przedsiębiorców i konsumentów, w szczególności danych o zwłoce w wykonywaniu zobowiązań pieniężnych, osobom trzecim nieoznaczonym w chwili przeznaczania tych danych do udostępniania. Przez udostępnianie informacji gospodarczych rozumie się zgodnie z ustawą przekazywanie przez przedsiębiorcę informacji gospodarczych do biura informacji gospodarczej oraz ujawnianie tych informacji przez biuro⁷.

⁵ Więcej: M. Rapkiewicz, *O dochodzeniu regresów ubezpieczeniowych*, „Gazeta Ubezpieczeniowa” 2006, nr 7, s. 18.

⁶ *Ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczej*, DzU 2003, nr 50, poz. 424.

⁷ *Ibidem*, art. 2, ust. 2, pkt 4.

Biuro co do zasady jest jedynym podmiotem uprawnionym do udostępniania informacji gospodarczej (ustawa wprowadziła wyjątki polegające na możliwości ujawnienia przez inny podmiot informacji gospodarczej w celu sprzedaży wierzytelności przez ogłoszenie publiczne lub gdy przepisy wprowadzą inny tryb udostępniania danych), a jednocześnie przedmiot działalności gospodarczej biura jest ograniczony wyłącznie do pośrednictwa w udostępnianiu informacji gospodarczej, które polega na:

- 1) przyjmowaniu informacji gospodarczych od przedsiębiorców,
- 2) przechowywaniu informacji gospodarczych,
- 3) ujawnianiu informacji gospodarczych⁸.

Jaki jest mechanizm całej instytucji i dlaczego przekazywanie informacji stanowi istotne zagrożenie dla wiarygodności finansowej podmiotu, którego dane jako niesolidnego dłużnika zostały przekazane do biura informacji gospodarczej? Przedsiębiorca posiada uprawnienie odmówić zawarcia umowy o kredyt konsumencki lub zawrzeć taką umowę na warunkach mniej korzystnych dla konsumenta, w szczególności poprzez żądanie zabezpieczenia wierzytelności wynikających z tej umowy⁹. Opisana możliwość zachodzi w przypadku gdy konsument odmówi temu przedsiębiorcy udzielenia upoważnienia lub na podstawie informacji gospodarczych otrzymanych od biura.

Dłużnik zatem, odczuwając wyżej opisane zagrożenie w postaci odmowy zawarcia umowy kredytowej, bądź mając świadomość, iż może otrzymać propozycję mniej korzystnych warunków, będzie bardziej skłonny do realizacji zobowiązań celem oddalenia wskazanej niedogodności. Tym samym, przekazanie danych dłużnika do biura informacji gospodarczej stanowi instrument, który może zostać wykorzystany przez wierzyciela, celem poprawy efektywności dochodzenia wierzytelności.

Jednak nie każdy przedsiębiorca może przekazywać informacje o niesolidnym dłużniku do biura informacji gospodarczej, jak również nie każda zaległa wierzytelność uprawnia do przekazania do biura informacji.

Aby dany podmiot mógł przekazać informacje do biura informacji gospodarczej musi spełniać łącznie dwie przesłanki wymagane ustawą, tj:

- znajdować się na liście uprawnionych do przekazywania informacji wymienionych w ustawie (art. 7, ust. 1),
- zawrzeć umowę z biurem informacji gospodarczej (art. 6, ust. 1).

Zgodnie z ustawą, zakłady ubezpieczeń zostały zaliczone do podmiotów, które mogą przekazywać informacje do biura (art. 7, ust. 1, pkt 3). Warto nadmienić, że obok zakładów ubezpieczeń na liście uprawnionych znajdują się m. in. pośrednicy ubezpieczeniowi.

Umieszczenie zakładu ubezpieczeń na liście podmiotów uprawnionych do przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej nie oznacza, że

⁸ *Ibidem*, art. 4, ust. 5.

⁹ *Ibidem*, art. 15, ust. 2.

w przypadku zawarcia stosownej umowy, ubezpieczyciel może wysyłać dane dotyczące każdego rodzaju długu. Jedną z przesłanek przekazania informacji o zobowiązaniach konsumenta do biura informacji gospodarczej jest wymóg aby wiarytelność wynikała z umowy o kredyt konsumencki lub umowy o przewóz osoby w regularnej komunikacji publicznej. Umowa o kredyt konsumencki została zdefiniowana przepisami art. 2 ust. 1 i ust. 2 *Ustawy z dnia 20 lipca 2001 r.*¹⁰. W myśl niniejszych przepisów jest to umowa, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, zwany dalej „kredytodawcą”, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci, a w szczególności umowy: pożyczki; kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego; o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego; na mocy której świadczenie pieniężne konsumenta ma zostać spełnione później niż świadczenie kredytodawcy. Na mocy umowy o kredyt konsumencki, kredytodawca zobowiązany jest do zaciągnięcia zobowiązania wobec osoby trzeciej, a konsument – do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia.

Ponadto ustawa wśród warunków przekazania informacji do biura informacji gospodarczej wymienia:

- łączną wysokość zobowiązań konsumenckich, która musi przekraczać 200 zł,
- wymagalność zobowiązania od co najmniej 60 dni,
- wezwanie do zapłaty przekazane dłużnikowi zawiera ostrzeżenie o sankcji w postaci przekazania informacji do biura informacji gospodarczej.

W przypadku informacji przekazywanej do biura o zobowiązaniu przedsiębiorcy, wartość wiarytelności musi przekroczyć 600 zł, natomiast pozostałe przesłanki są analogiczne do rozwiązań przyjętych dla konsumentów.

Jeżeli informacja nie spełnia wskazanych ustawą warunków, biuro informacji gospodarczej nie ma prawa jej przyjąć a następnie przetwarzać i udostępniać.

Jak przedmiotowe regulacje mogą zostać wykorzystane w przypadku wiarytelności ubezpieczeniowych? Zgodnie z definicją ustawową umowy o kredyt konsumencki, wiarytelność podlegającą przepisom stanowią składki zaległe, których konstrukcja polega na odroczeniu płatności wynikającej z umowy ubezpieczenia. Zakład ubezpieczeń udziela w takiej sytuacji ochrony ubezpieczeniowej, występując w tej konstrukcji w roli kredytodawcy.

Natomiast przesłankę umowy o kredyt konsumencki nie spełnia druga z podstawowych wiarytelności ubezpieczeniowych, tj. regres ubezpieczeniowy, którego istota opiera się na dochodzeniu od osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody zwrotu wypłaconego przez ubezpieczyciela odszkodowania. W przypadku regresu ubezpieczeniowego, zakład nie występuje zatem w roli udzielającego kredytu. W związku z powyższym ubezpieczyciele nie mają pod-

¹⁰ *Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim*, DzU 2001, nr 100, poz. 1081.

stawy prawnej, aby przekazywać do biura informacji dotyczących wierzytelności wynikających z niezapłaconych regresów ubezpieczeniowych. Ubezpieczyciele zostali zatem pozbawieni wykorzystania w prowadzonym postępowaniu windykacyjnym istotnego instrumentu dyscyplinującego dłużnika do dokonania zapłaty wierzytelności. Pominięcie takiej możliwości w stosunku do jednej z podstawowych wierzytelności ubezpieczeniowych (wymienionych przed innymi rodzajami długów pochodzących z działalności ubezpieczeniowej w przepisie art. 3 ust. 4 pkt 5 *Ustawy z dnia 22 maja 2003 r...*¹¹), posiadającej istotne znaczenie w systemie ubezpieczeń gospodarczych, wydaje się niedopatrzieniem ustawodawcy, które powinno zostać skorygowane celem umożliwienia ubezpieczycielom zwiększenia skuteczności dochodzenia regresów.

Rozważając zmiany przepisów dotyczących udostępniania informacji gospodarczych, wydaje się również celowe umożliwienie przekazywania informacji do biur podmiotom, które są tzw. wierzycielami wtórnymi, np. nabyły wierzytelność ubezpieczeniową od uprawnionego. Wprowadzenie takiej konstrukcji umożliwi przekazywanie informacji do biura szerszej liczbie podmiotów mogących dochodzić wierzytelności ubezpieczeniowych, np. funduszom sekurytyzacyjnym.

3. SEKURYTYZACJA WIERZYTELNOŚCI UBEZPIECZENIOWYCH Z WYKORZYSTANIEM FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

Sposób na optymalizację procesu związanego z dochodzeniem wierzytelności ubezpieczeniowych stanowi sekurytyzacja, która traktowana jest przede wszystkim jako instrument służący doraźnej poprawie płynności oraz struktury aktywów i jest wykorzystywana głównie w sektorze bankowym ale także jako alternatywne źródło finansowania.

Instrument sekurytyzacji wywodzi się z rynku bankowego, na którym narodził się w wyniku kształtowania się procesu przenoszenia środka ciężkości z rynku klasycznego kredytowania bankowego na finansowanie za pomocą papierów wartościowych¹². Natomiast nazwa pochodzi od angielskiego określenia papierów wartościowych (*securities*) i została po raz pierwszy użyta w latach 70. XX w., przez przedsiębiorstwo Salomon Brothers występujące w roli gwaranta emisji certyfikatów partycypacyjnych opartych na kredytach hipotecznych¹³. Właśnie w latach 70. XX w. miały miejsce w USA pierwsze transakcje sekurytyzacyjne, natomiast w Europie pionierami stosującymi instytucję sekurytyzacji zostały w roku 1987 brytyjskie banki grup Barclays i Lloyds.

¹¹ *Ustawa z dnia 22 maja 2003 r...*

¹² Ł. Reksa, *Sekurytyzacja wierzytelności na rynkach międzynarodowych*, „Bank i Kredyt”, luty 2004, s. 59.

¹³ *Ibidem*, s. 60.

W Polsce instytucja sekurytyzacji zaczęła rozwijać się po dokonanej w roku 2004 nowelizacji przepisów, kiedy wprowadzono regulacje w przepisach *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r...*¹⁴ oraz *Ustawy z dnia 27 maja 2004 r...*¹⁵. Przyjęcie przedmiotowych rozwiązań umożliwia praktyczne wykorzystanie zalet sekurytyzacji przez fundusz inwestycyjny, które wiążą się ze stabilną strukturą funduszu oraz bieżącą kontrolą organu nadzoru nad rynkiem kapitałowym, co zapewnia bezpieczeństwo środków. Dodatkową zaletę stanowią korzyści podatkowe, które w obecnym stanie prawnym dotyczą wierzytelności bankowych.

W oparciu o przyjęte rozwiązania ustawowe, w 2005 r. powstały pierwsze fundusze sekurytyzacyjne i doszło do pierwszych transakcji na polskim rynku. Na dzień 31.12.2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała 19 decyzji zezwalających na utworzenie funduszy sekurytyzacyjnych¹⁶.

Z uwagi na obowiązujące przepisy zawierające korzystne rozwiązania podatkowe dla instytucji bankowych w Polsce inicjatorem sekurytyzacji najczęściej są właśnie banki. Bank nie zalicza do swoich przychodów uzyskanych ze zbycia funduszowi sekurytyzacyjnemu (lub na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych tworzącego fundusz sekurytyzacyjny) wierzytelności z tytułu kredytów – do wysokości niespłaconej części kredytów. Ponadto bank może zaliczyć stratę ze zbycia wierzytelności z tytułu kredytów, stanowiącą różnicę między kwotą uzyskaną ze zbycia a wartością wierzytelności, do wysokości uprzednio utworzonej, na tę część wierzytelności zaliczonej do kosztów uzyskania przychodów¹⁷. Inicjatorami sekurytyzacji mogą być również inne podmioty gospodarcze, w tym zakłady ubezpieczeń, w stosunku do których nie przewidziano korzystnych rozwiązań podatkowych.

Jaka jest zatem istota sekurytyzacji oraz w jaki sposób działa fundusz sekurytyzacyjny?

Sekurytyzacja wierzytelności polega na emitowaniu papierów wartościowych zabezpieczonych wierzytelnościami. W praktyce oznacza to przekazanie pakietu płynnych wierzytelności (w formie sprzedaży lub umowy o subpartycypację) do podmiotu sekurytyzacyjnego, w opisywanym przypadku do funduszu sekurytyzacyjnego.

Podstawowy cel funduszy sekurytyzacyjnych stanowi gromadzenie środków na nabycie wierzytelności. W procesie przekształcenia wierzytelności w papiery wartościowe, fundusz sekurytyzacyjny występuje w roli podmiotu emitującego papiery wartościowe oparte na wierzytelnościach. Struktura funduszu sekuryty-

¹⁴ *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe*, DzU 2002, nr 72, poz. 665 z późn. zm. (tekst jednolity), art. 92a-92c oraz 104.

¹⁵ *Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych*, DzU 2004, nr 146, poz. 1546 z późn. zm., art. 183 i nast.

¹⁶ Strona internetowa Komisji Nadzoru Finansowego; http://www.knf.gov.pl/rynek_kapitalowy/podmioty_r_kapitalowego/Wykaz_TFI_i_FI_HTML.html.

¹⁷ P. Lesiński, *Kredyty w rękach funduszy sekurytyzacyjnych*, „Nasz rynek kapitałowy” 2007, nr 9(200), s. 28–29.

zacyjnego emitującego certyfikaty inwestycyjne na podstawie określonych wierzytelności (wyselekcjonowane aktywa) w klasycznej konstrukcji procesu sekurytyzacji jest zbliżona do roli SPV¹⁸, czyli podmiotu tworzonego wyłącznie w określonym celu, w tym przypadku do emisji papierów wartościowych przeprowadzanej w ramach procesu sekurytyzacji, zachowując przy tym własny szczególny charakter¹⁹. Z punktu widzenia rynku finansowego, w wyniku procesu sekurytyzacji nie płynne wierzytelności zostają zamienione na płynne aktywa w postaci certyfikatów inwestycyjnych.

Fundusz sekurytyzacyjny, jak każdy inny fundusz inwestycyjny, może zostać utworzony wyłącznie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI), po uzyskaniu zgody organu nadzoru, czyli Komisji Nadzoru Finansowego (podstawa: art. 14 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych). Fundusze sekurytyzacyjne są funduszami typu zamkniętego, czyli emitują certyfikaty inwestycyjne dla określonej grupy inwestorów i mogą być tworzone jako fundusze standaryzowane lub niestandaryzowane. Różnica pomiędzy funduszem standaryzowanym a niestandaryzowanym sprowadza się głównie do możliwości tworzenia w ramach funduszu subfunduszy oraz polityki lokacyjnej.

Analogicznie, jak w przypadku innych typów funduszy inwestycyjnych, organem funduszu jest TFI, które zarządza funduszem i podejmuje działania niezbędne dla zgodnego z prawem i modelem biznesowym funkcjonowania funduszu, w tym odpowiada za działania inwestycyjne. W praktyce, obok TFI oraz depozytariusza, który kontroluje prawidłowość zarządzania funduszem, w obsługę funduszu sekurytyzacyjnego zaangażowane są również inne podmioty, tj. inicjator, inwestor, serwiser.

Zgodnie z ustawą o funduszach inwestycyjnych, inicjator sekurytyzacji to jednostka samorządu terytorialnego, związek takich lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą, zbywające funduszowi sekurytyzacyjnemu pulę wierzytelności albo zobowiązujące się do przekazywania funduszowi sekurytyzacyjnemu wszystkich świadczeń otrzymanych przez nie z określonej puli wierzytelności²⁰. Rolą inicjatora sekurytyzacji jest zatem przeniesienie na fundusz w ramach umowy o subpartycypację lub przelewu wierzytelności, prawa do przychodów pieniężnych z wierzytelności mu przysługujących lub wyodrębnionych jednorodnych wierzytelności. Warto nadmienić, że na podstawie ostatniej nowelizacji ustawy o funduszach inwestycyjnych, zmianie uległa definicja puli wierzytelności. Zgodnie z obecnym brzmieniem, regularny dopływ kapitału przynosić ma cała pula wierzytelności, co w konsekwencji umożliwia włączenie w pulę sekurytyzowanych wierzytelności również wierzytelności nieprzynoszą-

¹⁸ SPV – ang. *Special Purpose Vehicle*, czyli spółka celowa lub spółka specjalnego przeznaczenia.

¹⁹ K. R o ż k o, *Sekurytyzacja funduszowa – trudna, ale bezpieczna*, Gazeta Giełdy „Parkiet”, 20.12.2006 r., dodatek „Windykacja”, s. A.04.

²⁰ *Ustawa z dnia 27 maja 2004 r...*, art. 2, pkt 31.

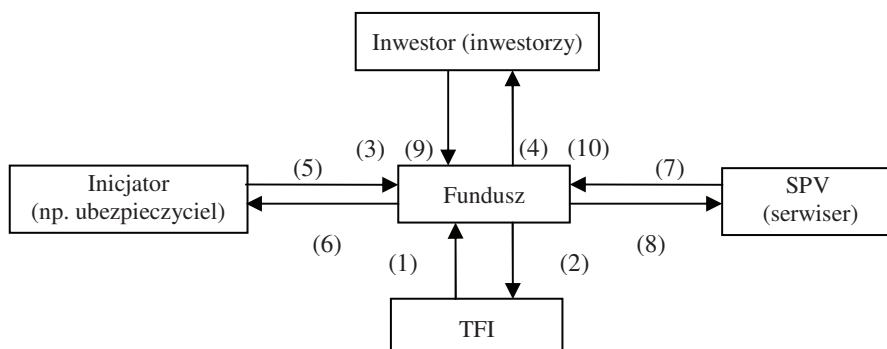
cych regularnego dopływu kapitału w momencie nabycia. Jednocześnie zastrzeżono, że co najmniej 75% wierzytelności z grupy musi przynosić regularny dopływ kapitału.

Inwestor jest podmiotem, który kupując (bezpośrednio lub za pośrednictwem SPV) emitowane przez fundusz certyfikaty inwestycyjne, finansuje proces sekurytyzacji aktywów i jako uczestnik funduszu partycypuje w dochodach generowanych przez fundusz.

Fundusz inwestycyjny, uwzględniając interes uczestników funduszu, na podstawie umowy o obsługę sekurytyzowanych wierzytelności może powierzyć dochodzenie nabytych przez fundusz wierzytelności serwiserowi, czyli zewnętrznej firmie windykacyjnej. Z uwagi na konieczność zagwarantowania ochrony interesu uczestników funduszu, serwiser musi dawać pełną gwarancję legalności i wysokiej jakości działania. W związku z powyższym, ustawodawca uzależnił zawarcie umowy przez fundusz z serwisierem od każdorazowej zgody organu nadzoru, tj. Komisji Nadzoru Finansowego. W wyniku nowelizacji ustawy, system został zmieniony na licencyjny, tj. serwiser, który uzyskał zezwolenie komisji na dochodzenie wierzytelności, nie jest zobowiązany uzyskiwać zgody organu nadzoru na zawarcie umowy z kolejnymi funduszami sekurytyzacyjnymi.

Ponadto w procesie sekurytyzacji, może występować doradca ds. wierzytelności, który dokonuje analizy rynku wierzytelności i rentowności poszczególnych pakietów wierzytelności, opiniuje podjęcie określonych decyzji inwestycyjnych (kupno lub sprzedaż określonych pakietów wierzytelności), a także doradza towarzystwu w zakresie obsługi sekurytyzowanych wierzytelności w ramach bieżącego zarządzania tą częścią portfela funduszu. Funkcję doradcy w tym zakresie może również pełnić inwestor.

Uproszczony schemat sekurytyzacji z wykorzystaniem wehikułu funduszu inwestycyjnego przedstawia się następująco:

Poszczególne powiązania opisane na powyższym schemacie oznaczają:

- (1) – utworzenie funduszu i administrowanie funduszem
- (2) – wynagrodzenie za zarządzanie
- (3) – wpłaty pieniężne do funduszu
- (4) – objęcie certyfikatów inwestycyjnych funduszu
- (5) – sprzedaż wierzytelności do funduszu
- (6) – przepływ środków pieniężnych
- (7) – windykacja należności
- (8) – opłata za usługi
- (9) – podejmowanie decyzji inwestycyjnych dotyczących portfela wierzytelności poprzez zgromadzenie inwestorów
- (10) – wypłata dochodów z funduszu lub wykup certyfikatów.

Należy również nadmienić, że przepisy nowelizacji ustawy o funduszach inwestycyjnych umożliwiają towarzystwom zarządzającym funduszami sekurytyzacyjnymi zlecanie, na podstawie umowy, zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami innym podmiotom, które uzyskały zezwolenie organu nadzoru na zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami. Przed nowelizacją możliwe było jedynie zlecanie obsługi sekurytyzowanych wierzytelności (opisane na powyższym schemacie jako powiązania (7) i (8)), natomiast czynności w zakresie zarządzania towarzystwo musiało wykonywać samodzielnie. Powierzenie zarządzania sekurytyzowanymi wierzytelnościami wyspecjalizowanym podmiotom powinno przyczynić się do skuteczniejszego i wydajniejszego zarządzania tymi wierzytelnościami, usprawniając jednocześnie proces ich windykacji.

Ponadto bardzo istotną zaletę sekurytyzacji z wykorzystaniem funduszu inwestycyjnego stanowi możliwość funduszu oraz podmiotu, z którym TFI zawarło umowę o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami, zbierania i przetwarzania danych osobowych dłużników z sekurytyzowanych wierzytelności bez ich zgody w związku z administrowaniem wierzytelnościami sekurytyzowanymi i ich obrotem²¹.

Biorąc pod uwagę powyższe, sekurytyzacja wierzytelności zwiększa możliwości po stronie wierzyciela, nie tylko w zakresie możliwości usprawnienia procesu dochodzenia długów ale przede wszystkim znacznie poprawia płynność finansową przedsiębiorstwa. Takie możliwości istnieją również gdy wierzycielem jest ubezpieczyciel. Pełne wykorzystanie instrumentu wydaje się możliwe w przypadku zastosowania w stosunku do sekurytyzowanych wierzytelności ubezpieczeniowych rozwiązań analogicznych, jakie istnieją dla banków. Przede wszystkim wydaje się konieczne dostosowanie w zakresie rozwiązań podatkowych.

²¹ Ustawa z dnia 27 maja 2004 r..., art. 193.

*Maciej Rapkiewicz***INSTRUMENTS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF PROCESSES RELATED
TO COLLECTING OF INSURANCE DEBTS**

The investigation of insurance debts, ie, unpaid premiums, and insurance subrogation, is an important issue in the insurance business. The importance of issue was confirmed by the legislature – according to the law on insurance activity, collecting of insurance debts is among insurance operations. To achieve the aim of debt collecting, insurance companies look for tools to improve the efficiency of proceedings. Economic information bureau and a process of debt securitization of insurance with an investment fund are good examples of the instrument to improve the efficiency.

The threat of transmission of an information about a debtor to an economic information bureau makes a debtor more willing to pay a debt. The main reason is difficulty in obtaining credit when a debtor is recorded in an economic information bureau. Information about a debtor may be forwarded to an economic information bureau in cases strictly defined by law. It is not allowed to inform an economic information bureau about a debtor who doesn't pay an insurance subrogation.

The purpose of the securitization of insurance debt is to improve the cash flow of a insurance company as well as financial indicators of a insurance company.

Key words: insurance debts, unpaid premiums, insurance subrogation, economic information bureau, securitization.